

Rødkløver

Dyrkningsvejledning 2024

Innovation
og vækst

Vækstform og produktionsmål

Rødkløver er en flerårig bælgplante. Med tiden er den tilbøjelig til at udvintre. Derfor anvendes rødkløver ofte kun i kortvarige græsmarker og primært til slæt. Der er to rødkløvertyper - tidlig og halvsildig - men der avles kun frø på den halvsildige i dag. Rødkløver gør sig godt som vekselafrøde i kornrige sædskifter, idet rødkløver virker sædskiftesanerende og kvælstof-producerende.

Jordbund

Rødkløver lykkes bedst på lermuldede jorde, men klarer sig også godt på sand- muldede jorde der kan vandes. Humusjorde er ikke egnede til rødkløverfrøavl, idet grønmassen bliver for stor, mikroklimaet for koldt, frøsætningen for ringe og modningstidspunktet for sent. Uensartet jord giver uensartet afmodning!

Klima

Rødkløver lykkes bedst hvor klimaet er lunt og hvor nedbørsmængden er moderat. De sikreste rødkløveregne findes i de kystnære områder på Øerne og det østlige Jylland.

Udsæd og udlægsteknik

Udsædsmængde

Der udsås 2 - 4 kg pr. ha med den laveste udsædsmængde i et perfekt såbed. En for tæt plantebestand er ikke hensigtsmæssigt til rødkløverfrøavl. Der må gerne være ned til ca. 50 planter pr. m² om foråret, men er planterne jævnt fordelt er ca. 25 planter pr. m² tilstrækkeligt. Ved økologisk frøavl kan der ved såning på 50 cm's rækkeafstand skabes mulighed for radrensning.

Dæksæd

Rødkløver udlægges normalt i dæksæd af vårbyg, men rødkløver kan dog også isås vintersæd om foråret.

Udlægsteknik

Udsædsmængden af dæksæden stemmer godt overens med normal udsæds- mængde til maltbyg.

Rødkløverudlæg må aldrig sås i blanding med dæksæden, men sås alene på tromlet jord.

Sådybden bør være 1 - 1½ cm. Udlægget sås umiddelbart efter, at dæksæden er sået.

Ved små udsædsmængder kan det være nødvendigt at iblande byggryn, kattegrus, træsmuld eller handelsgødning. Der bør dog højst iblandes 1 kg byggryn til 1 kg rødkløver, idet byggryn kan fremme vækst af spirehæmmende svampe.

Sædskifte

Rødkløver bør ikke indgå i et sædskifte, der også omfatter andre kløverarter til frøavl. Næste års mark skal minimum være 1 kilometer væk fra sidste års mark, for at mindske skaddyrstrykket.

Behandling af dæksæden

Gødkning

Dæksæden tilføres moderate mængder af kvælstof således, at lejesæd undgås. Gødningen

bør tilføres som fast eller flydende gødning.

Ukrudtsbekæmpelse

Mod en almindelig bestand af frøukrudt i udlægsmarken må der anvendes 1,25 l Fighter 480 + 0,9 l Stomp CS. Maks 1 behandling pr. år. Bekæmpelse af skræppe er umulig og rødkløveravl bør ikke foretages på arealer, hvor skræppeforekomsten er større end håndlugning er overkommelig. Flyvehavre kan i udlægsmarker bekæmpes med 0,5 l Primera Super pr. ha + SPK.

Skadedyr

Ved indvandring af bladrandbiller fra naboarealer med kløver eller ærter, kan det være nødvendigt at bekæmpe disse allerede i dæksæden med 0,2 l Lamdex. Hold udlægget under observation.

Behandling efter høst af dæksæd

Efter høst af dæksæden bør halmen normalt straks fjernes, da man ofte ser skader på udlægget, hvor halmen har ligget i længere tid.

I praksis har enkelte avlere snittet dæksædshalmen, hvor der er tale om mindre halmmængder og hvor rødkløverudlægget er tæt og i kraftig vækst.

Det forudsætter en jævn fordeling af halmen over hele arealet. I enkelte år kan det være nødvendigt at afpudse udlægsmarken om efteråret for at formindske risikoen for skadelige angreb af knoldbægersvamp.

Skadedyrsbekæmpelse i efteråret

Bladrandbiller forekommer ofte i udlæg, hvor disse ligger op ad en eksisterende kløver- eller ærtemark.

Risikoen for ødelæggende angreb er størst i svage udlæg. Anvend 0,3 l Lamdex som er offlabel godkendt.

Ukrudtsbekæmpelse

Vinter

Til bekæmpelse af græsukrudt, fuglegræs mm. kan 1,0 l Kerb 400 SC pr. ha anvendes i perioden november-december.

Forår

Til bekæmpelse af specielt kamille kan anvendes 1,5 l Fighter + 0,5 l olie i 200 - 300 l vand pr. ha, men virkningen er ofte utilstrækkelig. Temperaturen skal være over 14 - 15°C.

Vanskelige frøarter at fræense

Andre kløverarter, agergåseurt, kamille, skræppe, storkenæb, limurt, hvidmelet gåsefod, pragtstjerne og vejpileurt.

Skadedyrsbekæmpelse

Lige inden begyndende blomstring skal man være opmærksom på angreb af kløversnudebiller og kløvergnavere og rutinemæssigt bør man foretage en bekæmpelse med 0,3 l Lamdex pr. ha. Behandlingen bør ofte gentages 2 uger efter 1. behandling. Der må maks. anvendes 0,6 l Lamdex/ha/vækstsæson. Alternativt kan der anvendes 2 x 0,25 l Mospilan SG pr. ha mod skadedyr.

Vær opmærksom på blomstrende ukrudtsplanter. Blot 1 blomst pr. 50 m² kan give biforgiftning.

PAS PÅ BIERNE og behandel udenfor biernes flyvetid.

Gødskning

Rødkløver skal normalt ikke tilføres gødning, idet rødkløver er kvælstofsamlende. Kalitilførsel giver en øget bladvækst og da dette normalt er uønsket i avlen af rødkløverfrø, skal der kun

tilføres kali i de tilfælde, hvor kalitallet er ekstremt lave.

Fosfor tilføres ligeledes kun i de tilfælde, hvor fosfortallene er meget lave.

Afpudsning

En afpudsning af rødkløver kan være aktuel ultimo maj/primio juni i høståret, for at bekæmpe ukrudt og i meget tætte afgrøder. Man skal være opmærksom på, at høsttidspunktet udsættes 2 - 3 uger ved at afpudse marken i maj, og da høsttidspunktet ligger forholdsvis sent i forevejen, er det ikke altid en fordel af afpudse. Men en tæt afgrøde skal altid afpudses.

Bibestøvning

Rødkløver er en fremmedbestøver og bestøvningen sker ved hjælp af insekter - fortrinsvis humlebier og honningbier. Det er derfor en god ide at placere frømarken i nærheden af skov og krat, hvor humlebieerne foretrækker at leve. I moderne landbrug er levevilkårene for humlebier ikke altid tilstrækkelig til at sikre en god bestand. Sæt evt. nogle halmballer i det omgivne hegn, og lav nogle huller i dem med ballegafterne. Så evt honningurt i et område ved ballerne året før der dyrkes rødkløver, det vil tiltrække bier. Det er nødvendigt at supplere med 3 - 4 honningbistader pr. ha for at sikre bestøvningen, og dermed et højt udbyttepotentiale. Det er en fordel at samarbejde med en erhvervsbistader om bestøvningen af rødkløver, idet rødkløver normalt ikke producerer meget nektar men store mængder næringsrig pollen. Bifamilierne kan med fordel splittes i mindre familier, hvortil der tilsættes nye dronninger, da de indsamler meget pollen til den store yngelmængde. For at øge bestøvningen kan biavlere tage noget af det indsamlede pollen fra bierne, for at animerer dem til at indsamle mere pollen og dermed øger bestøvningseffekten. Bistaderen placeres med gode læforhold på solrige steder på en sådan måde, at ingen bier skal flyve mere end 200 meter for at hele marken kan bestøves. Der skal være gode tilkørselsforhold for biavlerne, det letter pasningen. Bierne sættes ud i marken i begyndende blomstring. Husk at sætte et kar med vand og lidt spagnum i ud til bierne, så de får nok at drikke. Bier der bestøver rødkløver giver sunde bifamilier, og de får en bedre overlevelse over vinteren og det følgende forår.

Høst

Rødkløver blomstrer over en lang periode og vil ofte have fuld blomstring fra midten af juli måned. Fra dette tidspunkt går der normalt ca. 5 - 6 uger til rødkløveren er fuldmødt. Skårlægning kan foretages, når 70 - 80% af blomsterhovederne er brune, hovedstilkene tørre og frøene faste. Afgrøden er tærskemødt, når hovedparten af hovederne er mørkbrune til sorte og frøene gule til violette. Afgrøden skal være godt tør for at kunne tærskes optimalt og montering af blændeplader kan være nødvendigt for tilstrækkelig rentærskning.

Mejetærskerens indstilling:

Grundindstillinger:	
Cylinderhastighed:	1.000 - 1.100 omdr./min.
Broafstand:	Fortil: ca. 4 mm Bagtil: ca. 2 mm Montering af blændeplader
Halm rotor	Middel hastighed og stor afstand
Emtesold:	Lamelåbning: 8 mm
Emtesoldforlænger:	Lamelåbning: 10 mm Evt. motering af fingerrist
Kornsold:	Lamelåbning: 4 mm
Luftretning:	Vindlederen stilles mod emtesoldets midterste del.
Luftmængde:	Lille til moderat - begynd med laveste hastighed på blæseren.

Rumvægt

1 m³ råvare vejer ved normal renhed ca. 500 - 600 kg.

Afregningsgrundlag

Rødkløver afregnes på grundlag af:

Rent spiret frø: 92,0%

Andre plantearter: 0,3%

EU's kvalitetskrav:

EU's krav til kvaliteten af rødkløverfrø er:

Renhed: 97,0%

Spireevne: 80,0% heraf max. 20% hårde frø

Fremmede kulturfrø + ukrudt: max. 1,5%, heraf max. 1% af én art

Antal skræpper excl. rødknæ: max. 10 stk. i 50 gram

Udbytte/økonomi:

	Frøudbytte (kg/ha)	Pris (kr./kg)	Bruttoindtægt (kr./ha)
2018	181	30,03	5.435
2019	169	34,24	5.786
2020	201	44,20	8.884
2021	167	43,29	7.229
2022	259	46,48	12.038
Gennemsnit (2018-22)	195	39,65	7.874

Tabellen viser gennemsnitsudbyttet i Danmark og den gennemsnitlige afregningspris samt bruttoindtægten pr. ha.
(Kilde: TystofteFonden og Brancheudvalget for Frø)

Årets gang i marken

UDLÆGSÅR

APRIL: Udlæg i dæksæd med 2 - 4 kg pr. ha. Sådybde max. 2 cm.

MAJ: Ukrudtsbekæmpelse i dæksæden. Midler: Stomp SC og Fighter 480 kan anvendes.

JULI/AUGUST: Evt. bekæmpelse af bladrandbiller før/efter høst af dæksæd.
Halmen fjernes.

NOVEMBER/DECEMBER: Bekæmpelse af ukrudt med Kerb.

HØSTÅR

MAJ: Bekæmpelse af kamille med Fighter 480.

JULI: Bekæmpelse af kløversnudebiller/kløvergnavere.

AUGUST/SEPTEMBER: Skårlægning og tærskning 8 - 12 dage senere.

Februar 2024, ingen ansvar, læs etiketten inden brug.